

UZASADNIENIE

1. **J. P. (1)** został oskarżony o to ,że:

I. w dniu (...) roku na drodze w miejscowości T. G., gmina G., województwo (...), działając umyślnie wspólnie i w porozumieniu z P. J., z zamiarem bezpośrednim zabójstwa w związku z rozbojem, pozbawił życia J. F. (1), w ten sposób, że podstępem doprowadził do zatrzymania samochodu osobowego pokrzywdzonego m-ki C. (...) o nr rej (...) wraz z przyczepką o nr rej (...), tarasując gałęziami drogę dojazdową prowadzącą z jego nieruchomości, a następnie używając przemocy polegającej na zadawaniu pokrzywdzonemu innym podobnie niebezpiecznym do noża przedmiotem w postaci toporka oraz kijem licznych uderzeń w okolice głowy i tułowia, w wyniku czego doszło u pokrzywdzonego do zgruchotania podstawy czaszki i złamania kości sklepienia czaszki w części pośrodkowej okolicy czołowo ciemieniowej, krwawienia podpajęczynówkowego, krwawienia do układu komorowego mózgu oraz stłuczenia mózgu w obrębie płata ciemieniowego prawego, skutkujących nagłą, gwałtowną śmiercią pokrzywdzonego, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia (...) złotych, a ciało pokrzywdzonego umieścił w bagażniku w/w samochod, który wraz z przyczepką utopił w rzece W. w miejscowości G., w gminie D.

to jest o przestępstwo z art. 148§2 pkt (...) k.k., art. 280§2 k.k., art. 288§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k.

II. dniu (...) r. w Z. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z P. J., po użyciu przemocy wobec H. R., polegającej na uderzeniu w/w w głowę kijem oraz motyką, w wyniku czego pokrzywdzona doznała sińców i ran tłuczonych głowy, złamania kości pokrywy czaszki, złamania kości twarzoczaszki, wewnątrzczaszkowych wylewów krwi, sińców pleców, złamań lewych żeber z krwiakiem lewej jamy opłucnowej, stłuczenia prawego płuca, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu oddechowego i ośrodkowego układu nerwowego trwające dłużej niż 7 dni, dokonał kradzieży alkoholu w postaci (...) butelek wódki o wartości (...) Pln, (...) butelek wina, paczki mąki, słodyczy, portfeliaka skórzanego z zawartością pieniędzy w kwocie (...) Pln, słodyczy o wartości (...) Pln, czyli mienia o łącznej wartości (...) Pln na szkodę wymienionej

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k. w zw. z art. 157§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

III. w dniu (...) r. w miejscowości R., działając wspólnie i w porozumieniu z P. J. i M. J. grożąc użyciem przemocy wobec P. M., trzymając w ręku siekiere zabrał w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie około (...) Pln, alkohol i papierosy o łącznej wartości około (...) Pln, czym działał na szkodę R. P. i P. M.

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k.

IV. w dniu (...) r. w miejscowości S., działając wspólnie i w porozumieniu z P. J. i M. J., używając przemocy wobec A. R. polegającej na przytrzymywaniu i ciągnięciu pokrzywdzonego za ręce oraz grożąc wskazanemu pokrzywdzonemu pozbawieniem życia, posługując się przy tym niebezpiecznym przedmiotem w postaci toporka, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie (...) Pln na szkodę A. R. i E. R.

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k.

2. **P. J.** został oskarżony o to ,że

I. w dniu (...) roku na drodze w miejscowości T. G., gmina G., województwo (...), działając umyślnie wspólnie i w porozumieniu z J. P. (1), z zamiarem bezpośrednim zabójstwa w związku z rozbojem, pozbawił życia J. F. (1), w ten sposób, że podstępem doprowadził do zatrzymania samochodu osobowego pokrzywdzonego m-ki C. (...) o nr rej (...) wraz z przyczepką o nr rej (...), tarasując gałęziami drogę dojazdową prowadzącą z jego nieruchomości, a następnie używając przemocy polegającej na zadawaniu pokrzywdzonemu innym podobnie niebezpiecznym do noża przedmiotem w postaci toporka oraz kijem licznych uderzeń w okolice głowy i tułowia, w wyniku czego doszło u pokrzywdzonego do zgruchotania podstawy czaszki i złamania kości sklepienia czaszki w części pośrodkowej okolicy czołowo ciemieniowej, krwawienia podpajęczynówkowego, krwawienia do układu komorowego mózgu oraz stłuczenia

mózgu w obrębie płata ciemieniowego prawego, skutkujących nagłą, gwałtowną śmiercią pokrzywdzonego, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia (...) złotych, a ciało pokrzywdzonego umieścił w bagażniku w/w samochodzie, który wraz z przyczepką utopił w rzece W. w miejscowości G., w gminie D.

to jest o przestępstwo z art. 148§2 pkt (...) k.k., art. 280§2 k.k., art. 288§1 k.k. w zw. z art.11§2 k.k.

II. w dniu (...) r. w Z. woj. (...) działając wspólnie i w porozumieniu z J. P. (1), po użyciu przemocy wobec H. R., polegającej na uderzeniu w/w w głowę kijem oraz motyką, w wyniku czego pokrzywdzona doznała sińców i ran tłuczonych głowy, złamania kości pokrywy czaszki, złamania kości twarzoczaszki, wewnątrzczaszkowych wylewów krwi, sińców pleców, złamań lewych żeber z krwiakiem lewej jamy opłucnowej, stłuczenia prawego płuca, które to obrażenia spowodowały naruszenie czynności narządu oddechowego i ośrodkowego układu nerwowego trwające dłużej niż 7 dni, dokonał kradzieży alkoholu w postaci (...) butelek wódki o wartości (...) Pln, (...) butelek wina, paczki mąki, słodyczy, portfeliaka skórzanego z zawartością pieniędzy w kwocie (...) Pln, słodyczy o wartości (...) Pln, czyli mienia o łącznej wartości (...) Pln na szkodę wymienioną

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k. w zw. z art. 157§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.

III. w dniu (...) r. w miejscowości R., działając wspólnie i w porozumieniu z J. P. (1) i M. J. grożąc użyciem przemocy wobec P. M., trzymając w ręku siekiere zabral w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie około (...) Pln, alkohol i papierosy o łącznej wartości około (...) Pln, czym działał na szkodę R. P. i P. M.

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k.

IV. w dniu (...) r. w miejscowości S., działając wspólnie i w porozumieniu z J. P. (1) i M. J., używając przemocy wobec A. R. polegającej na przytrzymywaniu i ciągnięciu pokrzywdzonego za ręce oraz grożąc wskazanemu pokrzywdzonemu pozbawieniem życia, posługując się przy tym niebezpiecznym przedmiotem w postaci toporka, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie (...) Pln na szkodę A. R. i E. R.

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k.

3. **M. J.** został oskarżony o to ,że:

I. w dniu (...) r. w miejscowości R., działając wspólnie i w porozumieniu z P. J. i J. P. (1) grożąc użyciem przemocy wobec P. M., trzymając w ręku siekiere zabral w celu przywłaszczenia pieniądze w kwocie około (...) Pln, alkohol i papierosy o łącznej wartości około (...) Pln, czym działał na szkodę R. P. i P. M.

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k.

II. w dniu (...) r. w miejscowości S., działając wspólnie i w porozumieniu z P. J. i J. P. (1), używając przemocy wobec A. R. polegającej na przytrzymywaniu i ciągnięciu pokrzywdzonego za ręce oraz grożąc wskazanemu pokrzywdzonemu pozbawieniem życia, posługując się przy tym niebezpiecznym przedmiotem w postaci toporka, dokonał zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci pieniędzy w kwocie (...) Pln na szkodę A. R. i E. R.

to jest o przestępstwo z art. 280§2 k.k.

4. **K. J.** została oskarżona o to ,że:

w okresie od (...) do (...) r. w miejscowości G. gmina O. w województwie (...), chcąc aby jej syn P. J. wspólnie i w porozumieniu z J. P. (1) dokonali w dniu (...) r. w związku z planowanym rozbojem, zabójstwa J. F. (1), nakłoniła ich do tego aby zabrali ze sobą w tym celu inny podobnie niebezpieczny do noża toporek i ażeby ciosy tym narzędziem zadawał jej syn P. J., który leczy się psychiatrycznie i ma tak zwane „żółte papiery”

to jest o przestępstwo z art. 18§2 k.k. w zw. z art. 148§2 pkt (...) k.k. i art. 280§2 k.k. w zw.

z art. 11§2 k.k.

Sąd Okręgowy w Koninie wyrokiem z dnia (...) maja 2018 roku w sprawie II K 35/17 orzekł co następuje:

1. Oskarżonych J. P. (1) i P. J. uznał za winnych tego, że w dniu (...) r. na drodze w miejscowości T. G., gmina G., województwo (...), działając wspólnie i w porozumieniu, a także umyślnie z zamiarem bezpośrednim dokonania zabójstwa J. F. (1) w związku z rozbojem, podstępem doprowadzili do zatrzymania samochodu osobowego marki C. (...) o nr rejestracyjnym (...) wraz z przyczepką o nr rejestracyjnym (...), prowadzonego przez pokrzywdzonego, poprzez zatarasowanie gałęziami drogi dojazdowej prowadzącej z jego nieruchomości, a następnie używając przemocy, polegającej na zadawaniu pokrzywdzonemu licznych uderzeń innym podobnie niebezpiecznym do noża przedmiotem w postaci toporka oraz stalowego łomu w okolice głowy i tułowia, spowodowali zgruchotanie podstawy czaszki i złamanie kości sklepienia czaszki w części pośrodkowej okolicy czołowociemieniowej, krwawienie podpajęczynówkowe, krwawienie do układu komorowego mózgu oraz stłuczenie mózgu w obrębie płata ciemieniowego prawego, w efekcie czego doszło do nagłego i gwałtownego zgonu pokrzywdzonego w związku z rozbojem, w wyniku którego dokonali zaboru w celu przywłaszczenia należących do niego pieniędzy w kwocie (...) złotych, to jest popełnienia przestępstwa z art. 148§2 pkt (...) k.k. i art. 280§2 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. i za to na podstawie art. 148§2 pkt (...) k.k. w zw. z art. 11§3 k.k. wymierzył:

- J. P. (1) karę (...) ((...)) lat pozbawienia wolności,

- P. J. karę (...) lat pozbawienia wolności.

2. Oskarżonych J. P. (1) i P. J. uznał za winnych tego, że w dniu (...) r. w miejscowości G., gmina D., województwo (...), działając wspólnie i w porozumieniu, zniszczyli cudzą rzecz ruchomą, w ten sposób, że utopili w rzece W. samochód osobowy marki C. (...) o nr rejestracyjnym (...) o wartości 4.500 złotych, w którym umieścili zwłoki pokrzywdzonego J. F. (1) wraz z przyczepką o nr rejestracyjnym (...), czym działali na szkodę J. F. (2), to jest popełnienia przestępstwa z art. 288§1 k.k. i za to na podstawie art. 288§1 k.k. wymierzył im kary po (...) (dwa) lata pozbawienia wolności.

3. Oskarżonych J. P. (1) i P. J. uznał za winnych tego, że w dniu (...) r. w miejscowości Z. w województwie (...), działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali rozboju na osobie H. R., w ten sposób, że używali wobec niej przemocy polegającej na uderzaniu w głowę kijem oraz doprowadzili ją do stanu bezbronności poprzez zamknięcie w pomieszczeniu „letniej kuchni”, przy czym pozbawili ją jednocześnie wolności, po czym z jej domu dokonali zaboru w celu przywłaszczenia trzech butelek wódki o wartości (...) złotych, dwóch butelek wina o wartości (...) złotych, paczki mąki, słodyczy o wartości (...) złotych, portfeliaka skórzanego z zawartością pieniędzy w kwocie (...) złotych, czyli mienia o łącznej wartości (...) złotych na szkodę w/w pokrzywdzonej, przy czym zadając uderzenia kijem spowodowali obrażenia ciała pokrzywdzonej w postaci sińców i ran tłuczonych głowy, złamania kości pokrywy czaszki, złamania kości twarzoczaszki, wewnątrzczaszkowych wylewów krwi, sińców pleców, złamań lewych żeber z krwiakiem lewej jamy opłucnej, stłuczenia prawego płuca, które spowodowały naruszenie czynności narządu oddechowego i ośrodkowego układu nerwowego trwające dłużej niż 7 dni, to jest popełnienia przestępstwa z art. 280§1 k.k., art. 189§1 k.k. i art. 157§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k. i za to na podstawie art. 280§1 k.k. w zw. z art. 11§3 k.k. wymierzył im kary po 5 (pięć) lat pozbawienia wolności.

4. Oskarżonych J. P. (1), P. J. i M. J. uznał za winnych ciągu dwóch przestępstw z art. 280§2 k.k., polegających na tym, że:

a) w dniu (...) r. w miejscowości S., gmina G., województwo (...), działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali rozboju na osobie A. R., w ten sposób, że używali wobec niego przemocy polegającej na przytrzymywaniu i ciągnięciu za ręce oraz grozili natychmiastowym użyciem przemocy, pozbawieniem życia, posługując się przy tym

toporkiem, stanowiącym inny podobnie niebezpieczny przedmiot do noża, poprzez trzymanie go i demonstrowanie pokrzywdzonemu, dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie (...) złotych na szkodę A. R. i E. R.,

b) w dniu (...) r. w miejscowości R., gmina K., województwo (...), w sklepie spożywczo-przemysłowym, działając wspólnie i w porozumieniu, dokonali rozboju na osobie P. M., w ten sposób, że grozili natychmiastowym użyciem przemocy, pozbawieniem życia, posługując się przy tym toporkami, to jest innym podobnie niebezpiecznym przedmiotami do noża, poprzez trzymanie ich, wymachiwanie nimi i demonstrowanie pokrzywdzonej, dokonali zaboru w celu przywłaszczenia pieniędzy w kwocie (...) zł oraz papierosów i alkoholu o wartości (...) zł, czyli mienia o łącznej wartości (...) zł na szkodę właściciela sklepu (...),

przy czym przyjął, że dwa wyżej opisane przestępstwa popełnione zostały w krótkich odstępach czasu i z wykorzystaniem takiej samej sposobności,

i za to na podstawie art. 280§2 k.k. w zw. z art. 91§2 k.k. wymierzył:

- J. P. (1) i P. J. kary po 7 (siedem) lat pozbawienia wolności,

- M. J. karę 6 (sześciu) lat pozbawienia wolności.

5. Oskarżoną K. J. uznał za winną tego, że w okresie od (...) do (...) r. w miejscowości G., gmina O. w województwie (...), chcąc, aby jej syn P. J. działając wspólnie i w porozumieniu z J. P. (1) dokonali w dniu (...) r. rozboju na osobie J. F. (3) posługując się innym podobnie niebezpiecznym do noża przedmiotem w postaci toporka, nakłoniła ich do tego, aby zabrali to narzędzie i żeby P. J. zadał nim uderzenie pokrzywdzonemu, tak żeby ich nie rozpoznał, to jest popełnienia przestępstwa z art. 18§2 k.k. w zw. z art. 280§2 k.k. i za to na podstawie art. 19§1 k.k. w zw. z art. 280§2 k.k. wymierzył jej karę 5 (pięciu) lat pozbawienia wolności.

6. Na podstawie art. 85§1 i (...) k.k. oraz art. 88 k.k. w zw. z art. 91§2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec oskarżonego J. P. (1) w punktach od 1 do 4 i wymierzył mu karę łączną (...) (dwudziestu pięciu) lat pozbawienia wolności.

7. Na podstawie art. 85§1 i (...) k.k. oraz art. 86§1 i 1a k.k. w zw. z art. 91§2 k.k. połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wobec oskarżonego P. J. w punktach od 1 do 4 i wymierzył mu karę łączną (...) (dwudziestu) lat pozbawienia wolności.

8. Na podstawie art. 46§1 k.k. orzekł wobec oskarżonych J. P. (1), P. J. i K. J. obowiązek naprawiania w całości szkody wyrządzonej przestępstwami opisanymi w punktach 1 i 5 poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej J. F. (2) następujących kwot:

- (...) złotych przez J. P. (1),

- (...) złotych przez P. J.,

- (...) (...) złotych przez K. J..

9. Na podstawie art. 46§1 k.k. orzekł wobec oskarżonych J. P. (1) i P. J. zadośćuczynienie za krzywdę wyrządzoną przestępstwem opisanym w punkcie 1 przez zapłatę przez tych oskarżonych na rzecz J. F. (2) kwot po (...) .000 (...) złotych.

10. Na podstawie art. 46§1 k.k. orzekł wobec oskarżonych J. P. (1) i P. J. obowiązek naprawiania w całości szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie (...) poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej J. F. (2) następujących kwot:

- (...) (...) złotych przez J. P. (1),

- (...)(...) złotych przez P. J..

11. Na podstawie art. 46§1 k.k. orzekł wobec oskarżonych J. P. (1), P. J. i M. J. obowiązek naprawiania w całości szkody wyrządzonej przestępstwem opisanym w punkcie 4a poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych A. R. i E. R. następujących kwot:

- (...) złotych przez J. P. (1),

- (...) złotych przez P. J.,

- (...) złotych przez M. J..

12. Na podstawie art. 44§2 k.k. orzekł wobec oskarżonego P. J. przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych w postaci: toporka z drewnianym trzonkiem owiniętym czarną izolacją, wymienionego w wykazie nr (...) i toporka z profilowanym trzonkiem z tworzywa sztucznego w kolorze żółtym z napisem (...), wymienionego w wykazie dowodów rzeczowych nr (...)

13. Na podstawie art. 63§1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego J. P. (1) kary łącznej pozbawienia wolności okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie od dnia(...)

14. Na podstawie art. 63§1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego P. J. kary łącznej pozbawienia wolności okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie od dnia (...)

15. Na podstawie art. 63§1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonego M. J. kary pozbawienia wolności okres jego rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie od dnia (...)

16. Na podstawie art. 63§1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonej wobec oskarżonej K. J. kary pozbawienia wolności okres jej rzeczywistego pozbawienia wolności w niniejszej sprawie od dnia (...)

17. Na podstawie art. 624§1 k.p.k. oraz art. 17 ust.1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz. U. z 1983 roku Nr 49, poz. 223 z późn. zm.) zwolnił wszystkich oskarżonych w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych, w tym i opłat.

18. Na podstawie art. 627 k.p.k. w zw. z § 11 ust. pkt 5 i § 17 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. poz. 1800 ze zm.) zasądził solidarnie od oskarżonych J. P. (1), P. J. i K. J. na rzecz oskarżycielki posiłkowej J. F. (2) kwotę (...) złotych tytułem wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika.

19. Na podstawie art. 29 ust. 1 i (...) ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (Dz. U. t.j. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.), art. 618§1 pkt 11 k.p.k. oraz § 17 ust. (...) pkt 5 w zw. z § (...) i § (...) pkt 1 i (...) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia (...) października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714 z późn. zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. K. kwotę (...) (...) zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu J. P. (1) z urzędu.

20. Na podstawie art. 29 ust. 1 i (...) ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (Dz. U. t.j. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.), art. 618§1 pkt 11 k.p.k. oraz § 17 ust. (...) pkt 5 w zw. z § (...) i § (...) pkt 1 i (...) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia (...) października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714 z późn. zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. M. kwotę (...),(...) zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu P. J. z urzędu.

21. Na podstawie art. 29 ust. 1 i (...) ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (Dz. U. t.j. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.), art. 618§1 pkt 11 k.p.k. oraz § 17 ust. (...) pkt 5 w zw. z § (...) i § (...) pkt 1 i (...) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia (...) października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714 z późn. zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. (1) kwotę (...),(...) zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu M. J. z urzędu.

22. Na podstawie art. 29 ust. 1 i (...) ustawy z dnia 26 maja 1982 roku Prawo o adwokaturze (Dz. U. t.j. z 2009 roku, Nr 146, poz. 1188 z późn. zm.), art. 618§1 pkt 11 k.p.k. oraz § 17 ust. (...) pkt 5 w zw. z § (...) i § (...) pkt 1 i (...) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia (...) października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714 z późn. zm.) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. (2) kwotę (...),(...) zł tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonej K. J. z urzędu.

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli obrońcy oskarżonych, prokurator i pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej J. F. (2).

Prokurator zarzucił wyrokowi rażąco niewspółmierność orzeczonych kar pozbawienia wolności w stosunku do oskarżonych J. P. (1) i P. J. za popełnienie zbrodni zabójstwa wobec J. F. (1) wskazując iż powinna zostać orzeczona wobec nich kara dożywotniego pozbawienia wolności i modyfikując pisemną apelację podczas rozprawy odwoławczej wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w tej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Koninie.

Obrazę przepisów postępowania to jest art.410 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie całości materiału dowodowego skutkującym błędem w ustaleniach faktycznych polegającym na:

- przyjęciu ,że J. P. (1) i P. J. dopuścili się na szkodę H. R. czynu określonego w art.280§1 k.k. podczas gdy przy prawidłowym ustaleniu ,że P. J. posługiwał się w trakcie rozboju motyką winna być przyjęta kwalifikacja prawna z art.280§2 k.k.

- przyjęciu ,że zachowanie K. P. wyczerpało znamiona przestępstwa z art..18§2 k.k. w zw. z art.280§2 k.k. podczas gdy prawidłowa ocena zgromadzonego materiału dowodowego winno prowadzić do ustalenia ,że wyczerpała znamiona zbrodni z art.18§2 k.k. w zw. z art.148§1 k.k.

-uznaniu ,że co do czynów osądzonych w pkt 4 a i b wyroku oskarżeni J. P. (1), P. J. i M. J. nie wykorzystali tej samej sposobności , a tym samym nie powinny być kwalifikowane w zw. z art.91§1 k.k. tylko poddane odrębnemu osądowi.

W zarzuconym zakresie prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku do ponownego rozpoznania.

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej zarzucił wyrokowi rażąco niewspółmierność orzeczonych kar za przestępstwa popełnione przez oskarżonych J. P. (1), P. J. i K. J. na szkodę J. F. (1) . Uznał ,że obaj oskarżeni winni ponieść karę dożywotniego pozbawienia wolności , a tym samym wyrok winien być w tym zakresie uchylony do ponownego rozpoznania. Co do K. J. wniósł o zmianę wyroku i wymierzenie kary 10 lat pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonego P. J. zarzucił wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku polegający na przyjęciu, że nie zachodzą podstawy do wymierzenia kary łącznej przy zastosowaniu pełnej absorpcji co skutkowało bezpodstawnym wymierzeniem kary (...) lat pozbawienia wolności. Nadto obrońca zarzucił naruszenie prawa materialnego to jest art.53 k.k. , art.55 k.k. art. 56 k.. i art.46§1 k.k. poprzez orzeczenie zadośćuczynienia w kwocie rażąco wysokiej , przekraczającej możliwości płatnicze oskarżonego . W konsekwencji stawianych zarzutów obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wymierzenie oskarżonemu kary łącznej 15 lat pozbawienia wolności.

Obrońca oskarżonej K. J. zarzucił wyrokowi obrazę przepisów postępowania to jest art.5§2 k.p.k. , art.7 k.p.k. , art. 4 k.p.k., art.410 k.p.k. i art.424 k.p.k. , które to naruszenia doprowadziły do błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i w konsekwencji bezpodstawnym przyjęciu ,że oskarżona J. dopuściła się czynu z art.18§2 k.k. w zw. z art.280§2 k.k. W konsekwencji stawianych zarzutów obrońca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonej od zarzucanego jej czynu , ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego M. J. zarzucił wyrokowi obrazę prawa materialnego poprzez niezastosowanie odnośnie przestępstw opisanych w pkt.4 a i b przepisu art.280§1 k.. Nadto obrazę prawa materialnego poprzez niezastosowanie art.60§3 k.k. w zw. z art.60§2 k.k. poprzez jego błędne niezastosowanie bowiem oskarżony ujawnił wobec organu powołanego do ścigania przestępstw informacje dotyczące osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa i okoliczności jego popełnienia , a także ujawnił istotne okoliczności innego przestępstwa zagrożonego karą ponad 5 lat pozbawienia wolności.

Zarzucił także obrazę art.413§ 1 pkt 4 k.p.k. poprzez błędne przyjęcie w opisie czynu, że oskarżony posługiwał się toporkiem a w uzasadnieniu ,że drewnianym kijem a także art.424§1 pkt 1 k.p.k. poprzez sporządzenie zbyt ogólnikowego uzasadnienia wyroku w aspekcie strony faktycznej i prawnej co ograniczyło prawo do obrony oskarżonego.

Zarzucił także rażąco niewspółmierną karę pozbawienia wolności orzeczoną bez uwzględnienia patologicznego środowiska w którym dorastał , podatności na namowy starszego brata oraz młodego wieku.

W konsekwencji obrońca wniósł o przyjęcie co do oskarżonego kwalifikacji prawnej z art..280§1 k.k. co do przypisanych mu czynów i zastosowanie wobec niego nadzwyczajnego złagodzenia kary oraz uchyleniu wobec oskarżonego obowiązku naprawienia szkody określonego w pkt 11 wyroku.

Obrońca J. P. (1) zarzucił obrazę art. 170§1pkt (...) i 5 k.p.k. poprzez oddalenie wniosku dowodowego o przesłuchanie świadków na okoliczność obrażeń doznanych przez oskarżonego po jednym z przesłuchań na policji i a temat gróźb kierowanych przez braci J. pod adresem oskarżonego. Nadto zarzucił obrazę art. 148§2 pkt (...) k.k., art.157§1 k.k. , art.280§2 k.k. i art.60§3 k.k. z powodów wskazanych w treści apelacji. Obrońca zarzucił także obrazę art.7 k.p.k. poprzez odmówienie wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego złożonym na rozprawie w dniu (...) (...) roku. Ewentualnie obrońca zarzucił także rażąco niewspółmierną karę (...) lat pozbawienia wolności.

W konsekwencji obrońca wniósł o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków co do których odmówiono ich przesłuchania przed sądem I instancji, zmianę kwalifikacji prawnej zarzucanych oskarżonemu czynów oraz o uchylenie obowiązku naprawienia szkody orzeczonego na rzecz J. F. (2).

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Na wstępie podjętych przez Sąd Apelacyjny rozważań zauważenia wymaga, iż częściowa tożsamość zarzutów obrazy przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia, zawartych we wniesionych przez obrońców oskarżonych środkach odwoławczych, uzasadnia łączne ich rozważenie. Niezbędnym dla uzyskania czytelności sporządzonego uzasadnienia, jego precyzyjności i możliwej zwięzłości argumentacyjnej jest bowiem odniesienie się do nich w pewnym zakresie w sposób zbiorczy, uwzględniający jednakże poszczególne rodzaje zarzutów. Nie można przy tym zapomnieć o tym, iż obowiązkiem sądu odwoławczego, odnoszącym się do sporządzenia pisemnych motywów wyroku, jest respektowanie wymogów wynikających z dyspozycji przepisów art. 433 § (...) k.p.k. oraz art. 457 § (...) k.p.k., nie oznacza to jednak bezwzględnej konieczności szczegółowego odnoszenia się przez ten sąd do każdego podniesionego we wniesionym środku odwoławczym argumentu, a zwłaszcza odnoszenia się do argumentów podnoszących kwestie o marginalnym znaczeniu dla istoty skarżonego rozstrzygnięcia, w szczególności, gdy sąd II instancji w pełni podziela stanowisko sądu I instancji i dokonaną przez niego ocenę dowodów. Pozbawionym jakiegokolwiek sensu jest przy tym rozpatrywanie wniesionych apelacji oddzielnie, gdyż musiałoby się to wiązać z

kilkukrotnym przytaczaniem przez Sąd odwoławczy takiej samej argumentacji w odniesieniu do niektórych zarzutów, których treść wzajemnie się pokrywa.

Rozważania powyższe są niezbędne, gdy weźmie się pod uwagę, iż motywy wniesionych przez obrońców oskarżonych środków odwoławczych wskazują wprost, iż ich autorzy prezentują własny pogląd na całą sprawę, a tym samym własną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, opartą na selektywnej i jednokierunkowej analizie, polemizując jednocześnie z ustaleniami faktycznymi oraz oceną dowodów niekorzystnych dla ich mandantów, dokonaną przez Sąd I instancji.

Odnosząc się już stricte do zarzutów związanych z obrazą prawa procesowego, która miała wpływ na treść zapadłego w niniejszej sprawie rozstrzygnięcia, w pierwszej kolejności ustosunkować się należy do tego, który we wszystkich apelacjach wysuwa się na plan pierwszy - a mianowicie związanego z obrazą art. 7 k.p.k. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów.

Trzeba przypomnieć, iż to sąd I instancji jest organem właściwym do rozstrzygania sprawy i do oceny dowodów. Zgodnie z art. 7 k.p.k. kształtuje on przy tym swoje przekonanie na zasadzie swobodnej oceny wszystkich przeprowadzonych dowodów. Co ważne - ocena swobodna nie jest równoznaczna z oceną dowolną, jako że musi ona zostać przeprowadzona z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego. Co więcej - przeprowadzając ocenę materiału dowodowego sąd jest z urzędu zobowiązany do tego, aby badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego (art. 4 k.p.k.). Przy tym podkreślić należy, iż możliwość nadania waloru wiarygodności jednym dowodom, przy jednoczesnym odmówieniu tego przymiotu innym, jest uprawnieniem orzekającego w sprawie sądu, wynikającym wprost ze statutowanej w art. 7 k.p.k. zasady swobodnej oceny dowodów i pozostaje pod pełną kodeksową ochroną.

Tymczasem ani oskarżeni, ani ich obrońcy - prowadząc polemikę z ustaleniami i wnioskami sądu I instancji - nie muszą kierować się powyższą zasadą obiektywizmu. Mogą bowiem całkowicie pomijać, czy też bagatelizować te dowody, które są niewygodne z punktu widzenia realizacji linii obrony oraz równocześnie podkreślać i nadawać szczególne znaczenie tym, które są z tego punktu widzenia jak najbardziej korzystne. Z taką właśnie sytuacją Sąd zetknął się w niniejszej sprawie. Obrońcy oskarżonych bowiem wskazali na szereg okoliczności, które - ich zdaniem - świadczą o dokonaniu błędnej, dowolnej oceny dowodów przez Sąd Okręgowy, a do których to okoliczności należy się odnieść w dalszej części niniejszego uzasadnienia.

Wbrew zarzutom podniesionym przez autorów wniesionych na korzyść oskarżonych środków zaskarżenia, stwierdzić należy, że Sąd meriti dokonał wszechstronnej analizy zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, która znalazła odzwierciedlenie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Sąd Okręgowy w pisemnych motywach zapadłego rozstrzygnięcia przedstawił swój tok rozumowania, który w sposób przekonujący oraz zgodny z zasadami logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego uzasadnił, co zdaniem Sądu Apelacyjnego pozostaje pod pełną ochroną statutowanej w art. 7 k.p.k. zasady swobodnej oceny dowodów. Uważna analiza rozważań Sądu I instancji zawartych w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku upoważnia Sąd Apelacyjny do stwierdzenia, iż Sąd Okręgowy dokonał analizy wszystkich zaistniałych w sprawie okoliczności, przy czym, co należy z pełną mocą podkreślić, wziął pod uwagę implikacje wynikające z poszczególnych dowodów we wzajemnym powiązaniu - rozważając tym samym nie tylko każdy dowód z osobna, ale również wszystkie łącznie, jako tworzące pewną całość - wspólny i jednolity obraz stanu faktycznego w sprawie. Tego rodzaju uwag nie można zaś poczynić w wyniku analizy zarzutów podniesionych apelacjach wniesionych przez obrońców ww. oskarżonych, których autorzy, oceniając poszczególne dowody w oderwaniu od pozostałych, zgodnie zarzucają Sądowi I instancji wadliwą ocenę zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zaś bezkrytyczną ocenę wyjaśnień poszczególnych oskarżonych, która przywiodła sąd I instancji do poczynienia ostatecznych ustaleń stanu faktycznego. Jednocześnie nie umyka uwadze Sądu odwoławczego, iż argumenty obrońców oskarżonych w głównej mierze stanowią podjęcie próby przedstawienia własnego oglądu i wartościowania zebranych dowodów, w sposób forsujący odmienne wnioski od wywiedzionych przez Sąd I instancji, a sprowadzające się do postawienia tezy, że źródłowy materiał poznawczy nie dostarczył

wystarczająco stanowczych przesłanek do uznania zawinionego sprawstwa przypisanych oskarżonym czynów przestępczych.

Podnoszony we wniesionych środkach zaskarżenia zarzut naruszenia, wyrażonej w art. 7 k.p.k., jednej z naczelnych zasad procesowych sprowadzał się do próby podważenia dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny dowodów, które choćby częściowo wskazywały na zasadność stawianych oskarżonym zarzutów. Sąd Okręgowy tymczasem w sposób zasługujący na pełną akceptację wskazał dlaczego konkretnym dowodom dał wiarę, a którym, i z jakich przyczyn przymiotu wiarygodności odmówił. obrońcy oskarżonych zgodnie podnosili, iż wyjaśnienia ich mandantów zostały ocenione w sposób sprzeczny ze wskazaniami wiedzy, zasadami logiki i doświadczenia życiowego, co doprowadziło do nieuwzględnienia tych wyjaśnień w częściach, w których bezpodstawnie starali się umniejszyć swoją odpowiedzialność.

Tymczasem analiza pisemnych motywów skarżonego rozstrzygnięcia prowadzi Sąd Apelacyjny do wniosku, iż z prezentowanym przez obrońców ww. oskarżonych stanowiskiem nie sposób się zgodzić.

Sąd Okręgowy, dając wiarę wskazanym w uzasadnieniu dowodom, poddał je dokładnej, wszechstronnej i krytycznej analizie, bez jakiegokolwiek naruszenia przepisów procedury karnej, w tym art. 7 k.p.k. W obszernym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku drobiazgowo i z właściwą wnikliwością opisał, w jakim zakresie i dlaczego zarówno wyjaśnienia pomawiających się oskarżonych jak i pozostałe dowody uznał za wiarygodne. Wskazał także powody dla których odmówił przymiotu wiarygodności wyjaśnieniom poszczególnych oskarżonych we fragmentach, w których starają się przerzucić odpowiedzialność na współsprawców.

Całkowicie niezasadne są zarzuty dotyczące obrazy prawa procesowego a to art.4 k.p.k., 410 k.p.k. i 424§1 k.p.k.

Zarzuty obrazy przepisu art. 4 k.p.k. uznać należy za w pełni chybione. Przepis art. 4 k.p.k. statuuje zasadę obiektywizmu, zgodnie z którą organy prowadzące postępowanie karne są obowiązane badać oraz uwzględniać okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego. Jednakże zgodnie z jednolitym stanowiskiem prezentowanym tak w doktrynie, jak i orzecznictwie, wspomniana zasada obiektywizmu w swej istocie nie sprowadza się do obowiązku interpretowania zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego jedynie na korzyść oskarżonego, a polegać ma na obiektywnym, bezstronnym stosunku organu prowadzącego postępowanie do wszystkich stron procesowych oraz sprowadzać się ma do dokonania sprawiedliwej i nieuprzedzonej analizy i oceny zgromadzonych dowodów (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 20 czerwca 2012 r., sygn. akt II AKa 98/12, opubl. LEX nr 1216340). Fakt, iż dokonana przez sąd orzekający w sprawie ocena dowodów jest sprzeczna z ich subiektywną oceną dokonaną przez strony postępowania (zwłaszcza oskarżonych i ich obrońców) nie może być wyznacznikiem naruszenia przez ten sąd zasady obiektywizmu. O naruszeniu omawianej zasady może być mowa jedynie w przypadku niezachowania przez sąd obiektywizmu i dokonania oceny materiału dowodowego w sposób stronniczy, tendencyjny, biorący pod uwagę okoliczności przemawiające tylko lub w znacznej mierze na korzyść lub niekorzyść oskarżonego przy jednoczesnym nie dostrzeżeniu i pominięciu okoliczności przeciwnych. O takim procedowaniu Sądu I instancji w niniejszej sprawie nie może być mowy. Sąd meriti dokonał bowiem sprawiedliwego osądu wszystkich występujących w sprawie przesłanek, rozważając materiał dowodowy w sposób uwzględniający okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych, o czym świadczy m.in. fakt, iż w przypadku braku przekonania co do sprawstwa wynikającego z niedostatecznego materiału źródłowego, Sąd podjął decyzję, jak w przypadku oskarżonej J. o wyeliminowaniu z kwalifikacji prawnej zarzucanego jej czynu art.148§1 k.k.

Całkowicie niezasadny okazał się też zarzut naruszenia art. 5 § (...) k.p.k. Zastosowanie reguły in dubio pro reo wchodzi bowiem w grę dopiero wówczas, gdy wątpliwości co do sposobu rozstrzygnięcia określonej kwestii faktycznej nie dadzą się usunąć, ale sąd prowadzący postępowanie podjął wszelkie dostępne czynności zmierzające do dokonania jednoznacznych ustaleń. Rzecz jednak w tym, iż do rozstrzygnięcia wątpliwości na korzyść oskarżonego dojść może dopiero wówczas, gdy sąd orzekający rzeczywiście wątpliwości takie powziął. Innymi słowy, dla oceny, czy nie został naruszony zakaz, o którym mowa wyżej, nie są miarodajne tego rodzaju wątpliwości, zgłaszane przez stronę, ale

jedynie to, czy orzekający w sprawie sąd je powziął i wobec braku możliwości ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego, względnie to, czy w świetle realiów sprawy wątpliwości takie powinien był powziąć. W wypadku zatem, gdy określone ustalenie faktyczne zależne jest od dania wiary poszczególnym dowodom i odmówienia wiary innym dowodom, nie można mówić o naruszeniu zasady z art. 5 § (...) k.p.k., a ewentualne zastrzeżenia co do oceny wiarygodności konkretnego dowodu rozstrzygane być mogą jedynie na płaszczyźnie wynikającej z treści art. 7 k.p.k., lub przekroczenia przez sąd tych granic i wkroczenia w sferę dowolności ocen (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 2002 r., V KKN 90/01, LEX nr 53913). Analiza wniesionych środków odwoławczych zdaje się ukazywać, że obrońcy oskarżonych widzą możliwość stosowania zasady określonej w art. 5 § (...) k.p.k. nie tyle co do rzeczywiście występujących w sprawie wątpliwości „natury faktycznej”, lecz co do oceny dowodów (co wynika ze wskazania również art. 7 k.p.k., jako naruszonego przez Sąd I instancji). Powtórzenia wymaga jednak, że Sąd meriti nie powziął wątpliwości ani przy ocenie dowodów, ani przy ustalaniu na ich podstawie stanu faktycznego, zaś poczynione przez niego ustalenia nie budzą zastrzeżeń Sądu Apelacyjnego.

Zauważyć wypada, iż każde prawidłowo sporządzone uzasadnienie - zgodnie z wymogami zawartymi w art. 424 § 1 i (...) k.p.k. - winno wskazywać, jakie fakty sąd uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, winno wyjaśniać podstawę prawną oraz przytaczać okoliczności wzięte przez sąd pod uwagę przy wymiarze kary, które miały zasadniczy wpływ na jej kształt i rozmiar. Konstruując podstawę faktyczną wyroku, sąd powinien na każde ustalenie powołać dowód, na podstawie którego czyni to ustalenie a dopiero w dalszej części uzasadnienia przeprowadzić analizę wszystkich zebranych dowodów podając przyczyny uwzględnienia tych dowodów, na których oparte zostały ustalenia faktyczne i uzasadniając dlaczego nie uznano dowodów przeciwnych. To dopiero czyni zadość obowiązkowi sądu, wynikającym z zasady prawdy obiektywnej unormowanej w treści art. (...) § (...) k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. (por. wyrok SN z dnia 28 lipca 2004 r., sygn. V KK 103/04 - Prok. i Prawo, z. 11-12 z 2004 r., poz. 6, a także orzecznictwo Sądów Apelacyjnych: w K. - (...) SA w K., z. (...), s. 15, w K. - KZS 2000 r., z. 4, poz. 47, w L. - (...) SA w L. 1999 r., z. (...), poz. 12). Uzasadnienie wyroku niespełniające powyższych wymogów uniemożliwiłoby sądowi odwoławczemu przeprowadzenie kontroli skarżonego orzeczenia i ocenę zarzutów podniesionych we wniesionych środkach odwoławczych.

Ponadto zgodnie z wymogiem określonym treścią przepisu art. 410 k.p.k. wydając wyrok sąd, za podstawę swojego orzeczenia, powinien przyjmować całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, a zatem przedmiotem jego rozważań powinny być wszystkie dowody przeprowadzone na rozprawie. W konsekwencji sąd nie tylko nie może opierać się na materiale nieujawnionym na rozprawie, ale też nie wolno mu wydać wyroku jedynie na podstawie części ujawnionego materiału dowodowego. Zawsze bowiem wydanie wyroku musi być następstwem analizy całokształtu okoliczności, w tym również i tych, które jego trafność podważają. Stąd też pominięcie przy tym istotnych dla sprawy okoliczności, które mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie w kwestii winy, stanowi oczywistą obrazę tego przepisu.

Analiza akt niniejszego postępowania oraz pisemnych motywów zapadłego rozstrzygnięcia prowadzi sąd odwoławczy do wniosku, iż Sąd I instancji procedując w niniejszej sprawie nie naruszył ani art. 424 k.p.k., ani art. 410 k.p.k. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiada wymogom statuowanym w przepisach prawa karnego procesowego, jest w pełni logiczne, zupełne oraz niezawierające wewnętrznych sprzeczności, które uniemożliwiłyby jego kontrolę instancyjną. Sąd dokładnie omówił wszystkie dowody, wskazał, którym dał wiarę, a którym przymiotu wiarygodności odmówił, podając jednocześnie powody takich, a nie innych rozważań. Ponadto podstawę wyroku w toczącym się postępowaniu stanowił całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej, co uniemożliwia skuteczne zarzucenie Sądowi meriti obrazę przepisu art. 410 k.p.k.

Za niezasadne uznać należało także zarzuty dotyczące obrazę prawa materialnego to jest ar. 280§1 i (...) k.k. formułowane przez obrońców oskarżonych, dowodzących iż ich mandanci nie wyczerpali znamion tych przestępstw opisanych w apelacjach. Sąd Apelacyjny zauważa, że Sąd I instancji w sposób wysoce szczegółowy i kompletny odniósł się w sporządzonym uzasadnieniu do kwestii kwalifikacji prawnej zarzucanych i przypisanych oskarżonym czynów

w tym do tych zarzucanych z art.210§1 i (...) k.k. Rozważania te nie wymagają jakiegokolwiek uzupełnienia , a tym samym Sąd Apelacyjny czyni je integralną częścią własnych depozycji.

Również niezasadne okazały się zarzuty podniesione w apelacjach obrońców J. P. (1) i M. J. a dotyczące obrazy art.60§3 k.k. poprzez jego nie zastosowanie , a w konsekwencji nie wymierzenie tym oskarżonym kar nadzwyczajnie złagodzonych. Po pierwsze zastosowanie dobrodziejstwa z art.60§3 k.k. wymaga spełnienia określonych warunków wskazanych w przepisie. Należy do nich przede wszystkim ujawnienie przez samego sprawcę konkretnego przestępstwa , a ponadto naprowadzenie w wyjaśnieniach wszelkich istotnych okoliczności czynu mających znaczenie nie tylko dla ustalenia kręgu osób odpowiedzialnych ale także roli poszczególnych sprawców. Tym złożonym warunkom wyjaśnienia oskarżonych J. P. (2) i M. J. nie odpowiadają. Obaj oskarżeni przyznają się bowiem do popełnienia konkretnych czynów , wskazują współsprawców, ale jednocześnie w sposób ewidentny usiłują zbagatelizować swój w tych czynach udział. Jak wykazano w sposób wnikliwy i kompletny w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku wyjaśnienia któregośkolwiek z tych oskarżonych nie stanowiły podstawy do dokonania ustaleń stanu faktycznego . Dopiero analiza wszystkich wyjaśnień pozwoliła Sądowi I instancji dojść do przekonania co do rzeczywistego przebiegu zdarzeń. W konsekwencji nie zachodziły przesłanki do zastosowania wobec któregośkolwiek z oskarżonych dobrodziejstwa wynikającego z treści art.60§3 k.k.

O zamiarze zabójstwa J. F. (3) a tym samym wypełnieniu przez oskarżonego P. znamion przestępstwa z art.148§1k.k. szczegółowo i kompletnie wypowiedział się Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku .Sąd Apelacyjny w pełni te wywody aprobuje , a tym samym za bezpodstawny uznaje zarzut apelacji obrońcy oskarżonego obrazy prawa materialnego – to jest art.148§1 k.k. Podkreślenia wymaga, że obrońca forsując powyższy zarzut opiera się wyłącznie na wyjaśnieniach oskarżonego P. złożonych podczas rozprawy głównej. Pomija całkowicie , to co powiedział oskarżony w postępowaniu przygotowawczym , jak i to co na temat tej zbrodni wyjaśnił oskarżony J.. Nawet jeżeli przyjąć zupełnie hipotetycznie ,że do wcześniejszych wyjaśnień oskarżony by zmuszany to nie sposób już wytłumaczyć dlaczego współoskarżony J. miałby dodatkowo sam siebie obciążać wyjaśniając ,że współdziałał z inną osobą, z powziętym uprzednio zamiarem „zaciukania” pokrzywdzonego. Konsekwencją powyższych ustaleń jest przyjęcie bezzasadności wniosku obrońcy oskarżonego P. o uchylenie obowiązku naprawienia szkody na rzecz J. F. (4). Konieczność takiej zmiany uzasadniał bowiem obrońca tezą o nie wyczerpaniu przez oskarżonego znamion przestępstwa z art.148§1 k.k. na szkodę J. F. (3).

Ustosunkowując się do podniesionych przez obrońców oskarżonych zarzutów błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę skarżonego rozstrzygnięcia, w pierwszej kolejności wskazać należy na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1975 r., wielokrotnie następnie cytowane w późniejszych orzeczeniach, w którym Sąd ten wskazał, iż „zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku jest tylko wówczas słuszny, gdy zasadność ocen i wniosków, wyprowadzonych przez sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten nie może jednak sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami sądu, wyrażonymi w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, lecz do wykazania, jakich mianowicie konkretnie uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom sądu orzekającego odmiennego w tej mierze poglądu nie może prowadzić do wniosku o dokonaniu przez sąd błędu w ustaleniach faktycznych” (sygn. akt II KR 355/(...), opubl. OSNGP 9/(...), poz. 84, s. 12). Ponadto zwrócić uwagę należy na wyrażony tak w judykaturze, jak i w doktrynie pogląd, zgodnie z którym „ustalenia faktyczne dokonane przez sąd meriti mogą być skutecznie zakwestionowane, a ich poprawność zdyskwalifikowana dopiero wtedy, gdy w procedurze dochodzenia do nich sąd orzekający uchybił dyrektywom z art. 7 k.p.k., to jest pominął istotne w sprawie dowody lub oparł się na dowodach na rozprawie nieujawnionych, sporządził uzasadnienie niezrozumiałe, nadmiernie lapidarne, wewnętrznie sprzeczne, bądź sprzeczne z regułami logicznego rozumowania, wyłączające możliwość merytorycznej oceny kontrolno – odwoławczej” (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 6 czerwca 2013 r., sygn. akt II AKa

159/13, opubl. na stronie internetowej orzeczenia.ms.gov.pl). Jak wyżej wskazano, Sąd odwoławczy nie dopatrył się w niniejszej sprawie uchybienia wyrażonej w art. 7 k.p.k. zasadzie swobodnej oceny dowodów, uznając, iż rozważania Sądu meriti są prawidłowe i zgodne z zasadami logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego, a co za tym idzie, nie stwierdzono również popełnienia przez Sąd I instancji błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego rozstrzygnięcia. Argumenty skarżących obrońców podniesione we wniesionych apelacjach nie odnosiły się do okoliczności pominiętych lub niedostrzeżonych przez Sąd Okręgowy, a jedynie sprowadzały się do polemiki z ustaleniami tego Sądu i dokonaną przez niego analizą i oceną zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. O popełnieniu błędu przy ustalaniu stanu faktycznego w niniejszej sprawie przez Sąd I instancji nie może być zatem mowy.

Sąd Apelacyjny w pełni podziela także stanowiska Sądu Okręgowego w zakresie przyczyn oddalenia wniosków dowodowych obrońcy oskarżonego P.. Dodatkowego potwierdzenia zasadności tych decyzji procesowych nabrano po przesłuchaniu na rozprawie apelacyjnej zawnioskowanego świadka R. O. , który podobnie jak osoby wnioskowane podczas postępowania przed Sądem I instancji miał zeznawać na okoliczność wymuszania wyjaśnień na osobie J. P. (1). Osoba ta pomimo przebywania w celi z oskarżonymi P. i J. żadnej wiedzy na temat takich zdarzeń nie miała. Prawidłowo Sąd I instancji przyjął, że zeznania na naprowadzone okoliczności nie miały znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy jako dowody całkowicie pośrednie, oparte li tylko o twierdzenia oskarżonego i odnoszące się do okoliczności nie mających bezpośredniego związku z zarzucanymi czynami. Wyjaśnienia oskarżonego P. były wyjątkowo zmienne co dodatkowo przeczy tezie o ich wymuszeniu przez policjantów. Doświadczenie życiowe wskazuje, że przy „sterowanych” wyjaśnieniach wręcz rażą one swoją zgodnością i konsekwencją, zwłaszcza gdy jak w przypadku oskarżonego P. składane są kilkakrotnie.

Wszelkie dywagacje dotyczące przyjętych przez Sąd I instancji kwalifikacji prawnych przestępstw rozboju odnoszą się w całej rozciągłości także do zarzutów apelacji prokuratora. Szerszego omówienia wymaga jedynie kwestia przypisanego oskarżonej K. J. przestępstwa podżegania do popełnienia rozboju z wyeliminowaniem zarzutu podżegania do zbrodni zabójstwa. Również w tym aspekcie Sąd Apelacyjny w pełni podzielił tok rozumowania zaprezentowany w uzasadnieniu Sądu I instancji, który doprowadzi do wniosków skutkujących przyjęciem, że oskarżona J. nie podlegała do zbrodni zabójstwa J. F. (3). Podzielając argumentację Sądu I instancji podnieść należy, że wyeliminowanie kwalifikacji z art.18§2 k.k. w zw. z art.148§1 k.k. w przypadku oskarżonej jest wręcz akademickim przykładem zastosowania reguły wynikającej z treści przepisu art.5§2 k.p.k. Wyjaśnienia oskarżonego P., na którego twierdzeniach w głównej mierze oparte jest przyjęcie sprawstwa i winy oskarżonej J. są w tej kwestii bardzo zmienne. Początkowo mówił, że oskarżona nakłaniała do „przyłożenia”, F. dopiero w kolejnych relacjach pojawia się termin „zaciukać”. Utrwalone orzecznictwo Sądu Najwyższego nakazuje podchodzić do dowodu z pomówienia przez współoskarżonego ze szczególną ostrożnością. Należy bowiem zakładać, że pomawiający ma poważne powody do minimalizowania własnej odpowiedzialności poprzez przerzucanie jej na inne osoby. Tak należy podchodzić także do wyjaśnień P. a tym samym zasadnym było ustalenie przez Sąd I instancji, że oskarżona J. posłużyła się sformułowaniem „przyłożyć”. W konsekwencji zasadnie Sąd I instancji zgodnie z zasadą wynikającą z art.5§2 k.p.k. ocenił intencję wypowiedzi oskarżonej jako zmierzającą do pozbawienia pokrzywdzonego możliwości rozpoznania napastników, a nie zdecydowanie dalej idącą intencję pozbawienia pokrzywdzonego życia. Przyjęcie takiego rozumowania poparte jest jeszcze jedną okolicznością. Z kontekstu rozmów na temat popełnienia przestępstwa wynikało bowiem, że zamiarem sprawców jest pozyskanie pieniędzy przy jednoczesnym braku motywów pozbawienia pokrzywdzonego życia. Nie sposób zatem zakładać, że taki zamiar powstał u oskarżonej w sytuacji gdy nie stwierdzono go jednoznacznie u bezpośrednich sprawców w momencie gdy na temat przestępstwa rozmawiali z J.. W konsekwencji należało przyjąć, jak to uczyni Sąd Okręgowy, najkorzystniejszą da oskarżonej interpretację jej wypowiedzi co doprowadziło do wyeliminowania z zarzutu kwalifikacji prawnej z art.148§1 k.k.

Odnośnie zarzutów wszystkich apelacji dotyczących rażącej niewspółmierności orzeczonych kar stwierdzić należy, że reformatoryjne orzekanie w przedmiocie wymierzonych kar dopuszczalne jest jedynie wówczas gdy Sąd Odwoławczy stwierdzi, że kary wymierzone przez Sąd I instancji rażą swoją łagodnością bądź surowością. Kary orzeczone w pierwszej instancji już na pierwszy rzut oka nie dają się pogodzić z powszechnie przyjętymi pojęciami sprawiedliwości, kompatybilności i zasadnej represji powiązanej z przypisanymi czynami. Z taką rażąca dysproporcją w przekonaniu Sądu Apelacyjnego nie ma mowy w niniejszej sprawie i to zarówno jeśli chodzi o stawiane przez obrońców zarzuty niewspółmiernej surowości jak i zarzuty niewspółmiernej łagodności formułowane przez prokuratora i pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego. Sąd Okręgowy co do poszczególnych czynów jak i orzekając o karach łącznych dokonał rzetelnej oceny stopnia winy, stopnia społecznej szkodliwości jak i okoliczności łagodzących i obciążających mających wpływ na wymiar kary. Z jednej strony drastyczność czynów przypisanych oskarżonym, działanie wspólnie i w porozumieniu, brutalność sprawców i ich determinacja w dążeniu do osiągnięcia przestępczych celów wskazują na całkowitą bezpodstawność zarzutów obrońców odnośnie rażącej surowości. Z drugiej natomiast zarzuty rażącej łagodności także nie mogą się ostać z powodów wskazanych poniżej. Przede wszystkim, na co wskazuje w swoim uzasadnieniu Sąd I instancji, ustalenie stanu faktycznego w znacznej mierze możliwe było w niniejszej sprawie dzięki wyjaśnieniom oskarżonych P. i J. przynajmniej w zakresie zbrodni z art.148§1 k.k. Samo w sobie nie stanowi to podstawy do łagodniejszego potraktowania jednakże należy mieć na uwadze fakt, że pewnego rodzaju premiowanie zachowań rozbijających zwięź milczenia i solidarność przestępczą jest pożądanym zarówno w celu dogłębnego wyjaśnienia konkretnej sprawy jak i uzmysłowienia innym przestępcom, że zatwardziałość w unikaniu współpracy z organami ścigania może pociągnąć dla nich jedynie negatywne konsekwencje. W konkretnym przypadku pomimo zasadności twierdzeń prokuratora i oskarżyciela posiłkowego odnośnie najwyższego stopnia społecznej szkodliwości czynów oskarżonych i szczególnie wysokiego stopnia społecznej szkodliwości czynów orzeczenie kar dożywotniego pozbawienia wolności z powodów wyżej wskazanych byłoby nadmiernie surowe. Uwzględnić także należy fakt, że oskarżeni wychowywali się i kształtowali w środowiskach zdecydowanie patologicznych. Nie mieli zatem skąd czerpać wzorców właściwego postępowania a hamulce moralne mieli przez to środowisko w naturalny sposób stępione. Te okoliczności w żaden sposób nie ekskulpują oskarżonych, jedynie winny wpływać na ocenę przyczyn takich a nie innych zachowań. Tym samym ich zachowania oceniane przez pryzmat zaszczości społecznych i wychowawczych wskazują, że nie można wykluczyć, że przy właściwie prowadzonym procesie resocjalizacyjnym ich powrót do społeczeństwa jest możliwy i wymierzenie kar de facto eliminacyjnych nie jest zasadne i celowe. Z drugiej strony Sąd Apelacyjny uznał, że wskazany proces resocjalizacyjny wobec brutalności działania sprawców winien być przez orzeczenie Sądu w sposób zdecydowany wydłużony. Stąd decyzja o zmianie zaskarżonego wyroku co do oskarżonych P. i P. J. i wydłużenie okresu umożliwiającego ubieganie się przez nich o warunkowe przedterminowe zwolnienie odpowiednio do lat (...)

Biorąc pod uwagę wskazane okoliczności orzeczono jak w części rozstrzygającej orzeczenia.

I. P. J. S. M. Ś.